

ΣΥΝΤΡΑΒΗΓΜΟΣ*)

B'.

Ἦτοτε* ἀπ' ἀφ' ἧς εἶπαμ' ἐδῶ τὸ ζήτημα τοῦ συντραβηγμένου καὶ >κι λύνετ' ἐφ' ἧς καὶ γίνονται* ἐν σκεδὸν οἱ κατὰ τὸ φαινόμενο διαφορετικὲς γυνῶμες τοῦ Πάλλη (Νουμάς, ἀριθ. 290) καὶ τοῦ Ψυχάρη (Ρ. καὶ μ. Ε', α', σ. 75 καὶ πέρα). Τὸ ἐξιδιαιτέρουμε :

α'.) Ὅταν πρὶν ἀπ' ἑνὸς παχὲ ἀτρίφτο φτόγγος α, ο, ου τύχει ἑνὸς φίλος ἀτρίφτος : ε, ι, τὰ παθήματα τοῦ φίλου εἶναι διὰ λογισμὸν κ' ἡ αἰτία τοὺς κάπως ψυχολογική.

Παλαιῶν, ἐπειδὴ, γὰρ νὰ προφέρουμε τὸν παχὲ ἀτρίφτο (φών.) φτόγγος α, ο, ου, χρειάζεται νὰ βάλουμε σὲ μεγαλύτερον κόπον τὰ στομαθίσια μας ὅργανα, παρὰ ὅτε μᾶς χρειάζεται γὰρ τοὺς φίλους ε, ι, βιάζομαστε νὰ μορφώσουμε ἀμέσως τὸ βαθυλόφωνο τοῦ στομάτου γὰρ τὸν παχὲ, καὶ τότε : ἢ δὲν προφταίνομε καθόλου νὰ προσφέρουμε τὸν φίλον καὶ τὸν παρομοιάζομε μὲ τὸν ἀκόλουθον παχὲ (φωνοσυρμὴ πισωδρομῆ, κοίτα πρὸς ἀπάνου) λ. χ. Θεόδωρος > Θεόδωρος > Θεόδωρος κτλ. κ' ἐδῶ γίνεται σωστὸς συντραβηγμὸς (ἀρχαία κράση), ἢ παραπαίνομε (μὲ τίς σκουνητιές, νὰ ποῦμε) τὸν φίλον καὶ τὸν κάνουμε μισοτρίβον > (ὑποταχτικὸ διφτόγγον μεταφώνου Γραμ. μου § 85) συμπεριφέροντάς τον αὐτομοσουλλαχίς μὲ τὸν ἀκόλουθον παχὲ λ. χ. Θεός > Θιός, κτλ. κ' ἐδῶ γίνεται μισὸς συντραβηγμὸς (ἀρχ. συνίληση κοίτα Γραμ. μου § 303).

β'.) Στὶς λέξεις πρὶν ἀπ' ἀφ' ὧν τὸ συντραβηγμένο φίλον φτόγγος ὑπάρχουν τὰ σύφωνα γκ, κ, γ, χ, πού ἐνεκα τὸν ἀκόλουθόν τους φίλον εἶν' ἀπαρχῆς φτόγγος οὐρανικοί : γκ2, κ2, γ2, χ2, (κ. Γραμ. μου § 125), λ. χ. στὰ σφίγγε ἀφ' οὗ > σφίγγε ἀφ' οὗ, καὶ ἄλλος > κὶ ἄλλος, φάγε ἀρνὶ > φάγε ἀρνὶ, ἐχει οὐρά > ἐχὶ οὐρά κτλ. δὲν εἶναι βολετό νὰ ξεχωρίσουμε, & γίνεται σωστὸς συντραβηγμὸς (φωνοσυρμὴ καὶ συχωνεμός), ἢ μισὸς συντραβηγμὸς (διφτογγισμός).

Ἦς πάρουμε λ. χ. τὸ παράδειγμα Γεώργης > Γεώργης, γι' ἀφ' ὧς τὴν πρῶτην δὲν πιστεύω κανεὶς νὰ ἔφερε ἀφιλογίαν, οὔτε μόνος του, οὔτε δημόσια, πῶς δὲν ἔγινε δηλ. μισὸς συντραβηγμὸς ὅπως στὸ Θεός > Θιός. Ὡς-ὅσο ἐγὼ — καὶ μαζὶ μου κάθε εἰλικρινὸς

*) Ἡ ἀρχὴ τὸν στὸ περασμένο φύλλο.

α' Ὁ κολάρος ποικιλιῶν, ἤθελε λίγο πάρος μου, μὰ διορθώθηκεν ἂν θέλῃς, πᾶμ' αὐτὸ μαζὶ καὶ τ' δείχνω γὰρ. Νῆ, ἐδῶ θέλει λίγο..., εἶπε ὁ Γεσίλας, πιάνοντας τὸ γιὰ τὸν συνάδερφον του.

«Ἐλα, ἔλα, ντύσου τώρα», τοῦ φώναξε ὁ ἄλλος, ἀξιομακτικὸς ἀδὲν εἶμαστέ νὰ κάτσωμε πολλὴ ὥρα.»

«Ἐχετε περσεῖα ; Ἐχετε πολλὴ δ'λιά στὸ τάγμα ;» ρώτησε ὁ Γεσίλας, παίρνοντας νὰ ντυθῇ. «Κοπήκαμε», ἀπάντησε ὁ Κουλουμπέρδας.

«Ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ πρέφα στὸν καφενέ», πρόσθεσε ὁ ἄλλος.

«Ζωὴ καὶ κότα τὸ λοιπόν», εἶπε ὁ γυιὸς τοῦ Θώμου Κρανιᾶ καὶ ἔστρεψεν τὰ μάτια του.

Ἀλλὰ ὅπως ἔκαμε τὴν ὥρα κῆρυξ νὰ δέσῃ τὸ πατζάκι του, τοῦ ἔμεινε στὰ χεῖρα.

«Νῆ ἀπ' ὁ δῖος, ἤρεε καὶ σὺ τ'ν ὥρα νὰ κοπῇς !» φουρκίστηκε.

«Στίκα νὰ σ' τὸ ράψω μιὰ στιγμὴν, πετάχτηκε ἡ Φρόσω, πού κάθονταν στὸ πλάγι του, καὶ κίνησε νὰ πᾶν νὰ φέρῃ τὴν βελόνα.

«Ἀσ' το, δὲν εἶν' ὥρα τώρα» τὸ δένω ὅπως ὅπως.»

Ἡ Φρόσω ἔσκυψε νὰ τοῦ τὸ δέσῃ μὰ δὲ δέ-

γλωσσολόγος, πιστέω, — δὲν μπορῶ νὰ βεβαιώσω μὲ τὴ συνείδησίν μου, πῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἔγινε καὶ σωστὸς συντραβηγμὸς σὰν τὸ : Θεόδωρος > Θεόδωρος > Θεόδωρος, δηλ. Γεώργης > Γεώργης > Γεώργης. Τὸ ε (ἢ ι) πού γράφουμε κατόπι ἀπ' τὸ Γ καὶ θόλου δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ βεβαιώσῃ ἀφ' ὧς (7), γιὰ-τὶ ναιμὲν (8) ὅταν ὁ τύπος μᾶς ἔρχετ' ἀπ' τὴν ἀρχαία παράδοση, δὲν ἔχει οὐρανικὰ γκ2, κ2, γ2, χ2, μὲ ἀκόλουθα παχὲ φωνήεντα α, ο, ου, μὰ σὰν εἶναι νιόπλαστος ὁ τύπος ἔχει καὶ παραέχει. Ὅπως λοιπὸν στὸν τύπον γελάς > γελάς (Θεσσαλία, Ἀρτάκη) ἔν καὶ τὸ φίλον ε ἀπὸ φωνοσυρμῆς τοῦ κατοπινού γίνεται παχὲ α, μὰ τὸ οὐρανικὸ γ2 μνησκει πάλαι οὐρανικὸ : γελάς καὶ δὲ γίνεται λαρυγγικὸ γελάς (τύγκρινε καὶ γεφύρι > γεφύρι, γεμίζω > γεμίζω, γέμα > γεμά, ὅπου τὸ ε > ο ἀπ' τὸ κατοπινὸ χειλικὸ φ, μ Γραμ. μου § 263 — καὶ ὅμως τὸ γ2 δὲ γίνεται γ). Ἔτσι καὶ στὸ Γεώργης > Γεώργης (φωνοσυρμὴ) τὸ ἀρχικὸ Γ2 θὰ μείνῃ οὐρανικὸ καὶ δὲ θὰ γίνῃ λαρυγγικὸ : Γεώργης. Ἀλήθεια ἀφιλονικητῇ. Μὰ μὴν ἔχοντας ξεχωριστὸ ψηφὶ γιὰ τὸ φτόγγος γ (λατινογερμανικὸ j) γράφουμε κοντὰ στὸ γ ἑνα ι (δηλ. j) γιὰ νὰ δείξουμε πῶς εἶν' οὐρανικὸ (ἔτσι καὶ στᾶλλα : γκ2, κ2, γ2).

Ὅμοια λοιπὸν καὶ στὰ : κὶ ἄλλος, κὶ ὀλος, κὶ οὔτε μόνον γιὰ-τὶ τὸ κ μνησκει οὐρανικὸ κ2 καὶ δὲ γίνεται λαρυγγικὸ κ' ἄλλος κτλ. δὲν μποροῦμε νὰ ποδείξουμε πῶς δὲν ἔγινε πρῶτα κ2 ἄλλος κτλ., ἀφοῦ ἔχουμε ἀνάλογα παραδείγματα : κερά > κερά (Ἀρτάκη), φκῆλιο > φκῆλιο, (τὸ ε > α ἢ ο ἀπὸ φωνοσυρμῆς), κεράλι > κεράλι (τὸ ε > ο ἀπ' τὰ ἀκόλουθα φ), ὅπου τὸ ἀρχικὸ κ2 μνησκει οὐρανικὸ καὶ πρὶν ἀπ' τοὺς παχίους φτόγγους α, ο, δὲ γίνεται δηλ. κερά κτλ.

Μὰ ἀφοῦ, καὶ μισὸς συντραβηγμὸς (διφτογγι-

(7) «Σὰ μελετᾶ κανεὶς τὴν ἀνθρώπινη λαλιά, εἴτε στὸ παρελθὸν εἴτε στὸ παρὸν, δὲν πρέπει ποτὲ τοῦ νὰ βλέπῃ τὸ γράμμα, τὸ ψηφί, παρὰ τὸν ἦχον τὸ ζωντανὸ πού τὸ ψηφί μᾶς τὸν παρασταίνει» (Ψυχ. Ρ. καὶ μ. Ε', α', σ. 83 βλέπε καὶ Γραμ. μου § 60).

(8) «Ὡς τώρα τὸ ναιμὲν» τὸ εἶχα γὰρ δασκαλισμὸ, μὰ τελεφεταῖ τὸ ἄκουσα στὰ κατάγιαλα τοῦ κόρφου τῆς Κιδῆς ἀπὸ γριῆς πού ὑποφίκα γιὰ ἐπίδραση δασκαλισμοῦ εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἄκουσα τόσο καλοχωνεμένο καὶ τόσο συχνὸ καὶ μ' ὅλους τοὺς κανόνες τοῦ φτογγισμοῦ : (ναιμὲν πρὶν ἀπὸ φωνήεντα καὶ ἄφωνα, ναιμὲ πρὶν ἀπὸ ἡμίφωνα) καὶ σὰ γλωσσολόγος τὸ ἀντ' ἀφ' ἧς πῶς ἔρχετ' ἀπ' τὴν παράδοσιν. Ἐπειτα μοῦ ἀποσώζει μεγάλῃ φραστικῇ ἀνάγκῃ καὶ τὸ θέλω.

σμός) & γίνῃ, ἀφ' ἧς πάλαι ἔτσι θὰ προφερόντο, καὶ ἀφοῦ ἔχουμε τόσα ἄλλα φανερά παραδείγματα πού γίνεται καὶ μισὸς συντραβηγμὸς τῶν φίλων ε, ι πρὶν ἀπ' τοὺς παχίους α, ο, ου, λ. χ. φονέας > φονέας, λοντάρι > λοντάρι, λατρός > λατρός κτλ. καὶ μάλιστα μὲ ἔρους τῆς ἰδίας φτογγολογικῆς συμπεριφυκλωσιᾶς (τύγκρινε : Θεόδωρος καὶ θιός, κωπὸς καὶ νιός, ἀβρωνιά > βρωνιά) καὶ ἄβριο, τρακόσια καὶ τριάντα κτλ.) δὲν μπορεῖ βέβαια ὁ γλωσσολόγος νὰ βεβαιώσῃ σίγουρα, πού ἀπ' τὰ δύο γίνεται ἀπ' ἀλλήλικα στὸ κὶ ἄλλος καὶ τὰ παρόμοια, γιὰ-τὶ σ' ἀφ' ἧς γίνεται διαστρέβλωμα διὰ γλωσσικῶν νόμων σ' ἑνα καὶ τὸ ἴδιο φαινόμενο (βλέπε κάμποσα ἄλλα παραδείγματα στὴ Γραμ. μου § 418).

Τώρα γιὰ τὸν ἀποστροφὸν that is the question.

Ἦ γίνεται μισὸς συντραβηγμὸς, δηλ. διφτογγισμός, δὲ θέλει πού δὲ θέλει. Ἀν πάλαι γίνεται σωστὸς συντραβηγμὸς, ἔτσι πού ἐξηγήσαμε τὸ μηχανισμό του (κ' εἶν' ἀρρησιγούρη ἡ ἐξηγητὴ μας) πάλαι δὲ θέλει, γιὰ-τὶ τίποτε; δὲν ἐκθλίβεται, νὰ ποῦμε.

Μὰ τότε δὲ θέλουμε μήτε τὰ μ' ἄλλους καὶ σ' ἄλλους.

Βέβαια καὶ δὲ θέλουμε, καὶ γλυτώνουμε ἀπ' τὸν μπαλά τους γράφοντάς τα μονολεξίς : μᾶλλον, σᾶλλον, πού φτάνει τὸ πνεῦμα τῆς β' λέξης νὰ μᾶς δείξῃ πῶς ἔγινε ἐκεῖ συχωνεμός, (πρὸς τὴν ἄλλα, νᾶβρω κτλ.)

Ἀμὲ τὸ γι' ἄλλους ;

Ἀσπὴρ σὰν τὸ ξετάσεις βέβαια καὶ ἀπ' τὸ δὲ θέλει, μὰ γιὰ νὰ τὸ γράψουμε μονολεξίς ἐκφνίζεται τὸ μάτι, πού ἐρχῆθαι δὲν ἔμαθε νὰ συνεδνεῖ στὴ γραφὴ τὴν προηγούμενη φτογγοπαθισμένη λεζούλα μὲ τὴν ἀκόλουθον, παρὰ μόνον σὰ μείνῃ ἡ πρώτη μ' ἑνα ψηφί μονάχα : τὸ γράφουμε λοιπὸν ξεχωριστὰ γι, μὰ ἐπειδὴ ὁ σωστὸς τύπος εἶναι γιά, στὸ μάτι τουλάχιστον φαίνεται πῶς λείπει ἀπὸ καὶ ἑνα α καὶ γι' ἀφ' οὗ τὸ χατῆρι βάζουμε τὸν ἀποστροφόν, ὅπως καὶ στὰ ἔγραψ' ἀφ' οὗ κτλ. Ὅμως στὸ κὶ δὲ συμβαίνει τὸ ἴδιο, γιὰ-τὶ στὸν τόπον τοῦ αἰ=ε βάζουμε τὸ ι=ι συντακτικῶς ἔτσι τὴ γραφὴν του κατὰ τὰ γεαῖα > γεαῖα, παλαιός > παλιός, Ρωμαῖος > Ρωμιός κτλ. (γιὰ τὸ γραφικὸ συντακτικὸν βλέπε Γραμ. μου § 377).

Ἀπ' ὅλα ἀφ' ἧς βγαίνει πῶς, γιὰ νὰ γράψουμε κὶ καὶ πρὶν ἀπ' τοὺς φίλους ἀκόμα ε, ι, λ. χ. κὶ ἴδιος (ἀμ' τότες γιὰ-τὶ ὄχι καὶ : κίτρινος ;) γιὰ

νονταν ἦταν πολλὰς φορές πρωτύτερα κομμένο καὶ δεμένο.

«Πατσαλή 'σαι καφερὴ καὶ σὺ ἀπ' το, δὲ δέ-νεται βγάλε μ' γλήγορα νὰ συντρίψ' ἀπ' τὸ σέ-πέτι μ'. Τοῦτο δὲ νὰ βρώμιο κίβλα ἀπ' τὸ δρόμον, ἔσπρωξε ἀυπόμονα ὁ ἀδερφὸς τῆς Φρόσας.

«Μὲ τὸ μπαρντόν», εἶπε στους φίλους του, ὅταν ἡ στερνὴ τοῦ ἔφερε ὅ,τι τῆς γύριψε.

«Τὴ δουλειά σου», ψιθύρισαν ἐκεῖνοι ἀδιάφοροι. «Ἀμα ὅμως ἔφυγε ἡ Φρόσω σηκώθηκαν καὶ δὲν τὸν ἀφίκαν νὰ ντυθῇ.

«Ὅτ' μὲ ξεσκλίστε ἔλατ' ἔστε τάσπελα τώρα σεις εἰσχετε π' βιαζόσταν πρὶν...» φώναξε γελώντας ὁ Γεσίλας.

Μὰ οἱ συνάδερφοί του θυμήθηκαν τὰ χωρατὰ τους μὲς φορὰ μὲς τοὺς θαλάμους τοῦ σχολείου κ' ἡ Κούλα, πού γυρίζοντας ἀπ' τὴ γειτονιά μὲ τὸ καπέλο τῆς μπήκε ἔξωκ στὴ σάλα, βρήκε τὸν Κουλουμπέρδα νὰ κρατῇ στὰ χεῖρα του τίς κάλτσες τοῦ Γεσίλα. Ὁ τελευταῖος τίς ἀδράξε καὶ τίς φούρουσε, συσταίνοντας συνάμεικτους τοὺς φίλους του στὴν ἀδερφή.

Ἡ Κούλα γινώριζε μόνον τὸν ἑνα, τὸν Κλωστογιωργόπουλον, ἀπ' τὸν καιρὸ πού ἦταν ὑπαξιωματι-

κὸς στὸ κάστρο. Τὸν Κουλουμπέρδα πρῶτη φορὰ τὸν ἔβλεπε.

«Τὰ παιδία παῖζει», εἶπε τούτος κατακόκκινος, ξανακαθούμενος στὸν καναπέ, ἀφοῦ πρῶτα χαϊρέτισε μὲ ὑπόκλιση βεχθία.

Ἡ Κούλα δὲν κατάλαβε τίς λέξεις. Στὴ δασκάλα Τερψιχόρην, πού εἶχε πάει τὸν κηρὸ πού ἦταν ἀκόμα ἡ πατέρα τῆς ἔταρχος, δὲν εἶχε προχωρήσει στὸ συντακτικὸν τόσον μακριά. Ὡς τόσο γέλασε τὰ δόντια τῆς δὲν ἦταν τόσο μαύρα ἀκόμα, ὥστε νὰ ροδᾶται νὰ τὰ δείξῃ.

«Σὲς συγγαίρῳ διὰ τὸν ἀδερφόν σου ἦρθες νὰ τὸν ἴδωμε μὲ τὴν στολὴν τάξιωματικῆς, πῶς τοῦ πηγαίνει», ἐξακολούθησε ὁ Τιμολέων Κουλουμπέρδας.

Ἡ Κούλα εὐχάριστη, δείχνοντας πάλι τὰ δόντια μὲ χαμόγελο.

Ὁ Γεσίλας παραπέρα ντύνονταν χωρὶς νὰ δύνῃ προτοχὴ στους φίλους καὶ στὴν ἀδερφή.

«Κούλα, ἔλα ἔλα ἀποπίσω τὴς σουφρας», εἶπε στὴ στερνὴ, ἀφοῦ εἶχε φορέσει καὶ τὴ μπλούζα του.

Ἡ Κούλα σηκώθηκε καὶ πῆγε καὶ τὸν βρήκε, ἐνῶ ἐκεῖνος χτένιζε τὰ μαλλιά καὶ τὸ μουστάκι ἀντίκρυ στὸν καθρέφτη. (Ἀκολουθεῖ)

ἐφκολίξ(1) τάχα τῶν ἀπλοϊκῶν, δὲν μπορεῖ βίβαια νὰ γίνῃ σοβαρὸς λόγος : κ' ἴδιος ἦ πὺ σωστὰ κῆδιος, γιὰ τὸ κ μὲ ἀκόλουθα ι, ε εἶναι πὺ εἶναι κζ.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

Ο ΕΝΟΡΚΟΣ

« Ἐμένα με φίλησε περσότερο Ια

Εἶχε φωνάξει ἡ μικρούλα, ἀσπροντυμένη, περίτεχνα, σὰν κουκλίτσα, περήφανη μὲ τὴ βεβαιότητά της εἶταν ἡ πὺ χαϊδεμένη.

Καὶ ὁ Φίλιππος Μάριωρας ἐσκυψε καὶ ξαναχάιδεψε τὰ ἄλλα δύο τοῦ παιδιὰ, πὺ στὰ λόγια τῆς ἀδερφῆς τοὺς τὸν κοίταζαν σοβαρευμένα, καὶ χαϊδεψε ἀκόμα μὲ τὴ ματιά, μὴ στιγμὴ πρὶν φύγει, τὴ χαριτωμένην εἰκόνα, πὺ στὴν πλούσια καὶ ἀπλόχωρη τραπεζαρία ὠριόπλεχταν τὰ τρία χαρούμενα παιδιὰ, καὶ ἡ νέα τοὺς μητέρα.

Μὰ ἐφευγε τώρα βιαστικός· εἶχε λιγάκι ἀργήσει· ἡ οἰκογενειακὴ τοῦ ζωὴ τὸν τραβοῦσε πολὺ. Ἀπὸ τίς ἀτέλειωτες ὑπόθεσές τοῦ σὰν ὀνομαστὴς δικηγόρος καὶ πολιτικός, ἐκλεφετε πάντα ὅσο μποροῖσε καιρὸς, γιὰ νὰ βρεῖται μὲ τοὺς δικούς τοῦ. Εἶχε ζήσει τόσα χρόνια μοναχός, μὲ μόνο τὰ φιλόδοξα ὄνειρα καὶ τίς λαχταρές γιὰ τὴν ἐπιτυχία! Σὰν παντρεύτηκε, ἐφευγε πὰ ἀπὸ τὴ νιότη καὶ εἶχε κάμει στὴ ζωὴ τὸ δρόμο τοῦ. Χρωστοῦσε στὰ χέρια τοῦ ὅλο τὸ ζετύλιμα τῆς σημερινῆς δύναμής τοῦ.

Ὁ γάμος τοῦ μὲ τὴ Σοφίαν Ραδινού εἶταν ἡ ἀλήθεια ἀπόκοτου ὄνειρου καὶ κείνος πὺ σὲ κάθε εὐχαρίστηση αἰσθάνονταν ἕναν καινούριο πόθο, μολόγησε πὺς δὲ θὰ μπορούσε νὰ βρεθῇ πὺ εὐτυχισμένος.

Ἐπήγαυε βιαστικός, μὲ μιὰ νεανικὴ ζωηρότη, καλοντυμένος, ἴσιος καὶ ψηλός, μὲ τὴ ματιά τοῦ σπιθοβολῆ κατὰ ἀπὸ τὰ χρυσὰ σκεδὸν γυαλιὰ καὶ μὲ τὸ σκεδὸν μαῦρο γενάκι. Ὁ Μάριωρας ἐπήγαυε στὸ δικαστήριον σὰν ἑνορκος σήμερον· μπῆκε στὴν αἴθουσαν σκορπώντας χαίρετισμούς· τὴ δίκη τὴν ἤφερε, ἕνας νέος κατηγοριόνταν γιὰ φόνο.

Εἴτανε καθισμένος ἐκεῖ, στὸ ἀθρόνιο τῶν κατηγορουμένων, στὸ «θρανίον» αὐτὸ πὺ στέκονται συμαζωμένοι οἱ κατηγορούμενοι, καὶ κατὰ ἀπὸ ἕνα ταπεινωμένο βλέμμα, ξεχύνεται ὅλος ὁ σάλαγος τοῦ ἐγκλήματος, ὅπως ξεχύνεται ἡ ἀγωνία λαχταρισμένων κορμιῶν στῆς θάλασσας τὴ γαλήνη, πὺ ἀπλώνεται σὰν κυβερνημένη στὴ σιωπὴ ἀπὸ κάτι δυνατό καὶ ἀσπλάγχο.

Εἴτανε νέος γιομάτος δύναμη καὶ ζωὴ. Μὴ ὁμορφιά δροσεροβλαστη, ἄγρια, ἀχιδουχόνταν στὴ μαυροχάραχτη ἀσπλάγχνα τῆς θωριᾶς τοῦ. Εἶχε μάτια βαθύσκια, γαλανοπράσινα, στόμα μεγάλο, μὲ δόντια κατὰσπρα, ἕνα μουστάκι σκουρόξανθο, μαλλιά πὺ εἶχαν μακρύνει στὴ φυλακὴ, καὶ ὀλόπυκνες κοντὲς τρίχες κατὰ ἀπὸ τὰ μάγουλα καὶ στὸ πηγούνι. Ὁ λαϊμὸς τοῦ στεκότανε ψιλά, χοντρός, μαυροκόκκινος, λεύτερος, πάνου ἀπὸ τὸ ξεβαμμένο πουκάμισο, πὺ ἄφινε γυμνὸ καὶ λίγο ἀπὸ τὸ ἀπάνου μέρος τοῦ δασεροῦ στηθιοῦ τοῦ. Τὰ φρέματά τοῦ εἶταν παλιὰ καὶ πρόστυχα, καὶ τὰ χέρια τοῦ πλατιά, μαυρειδερά, ἀκουμπούσαν νευρικά στὰ γόνατά τοῦ.

*

Ὁ Μάριωρας τὸν κοίταξε ἀπὸ τὴ θέση τοῦ σὰν ἀπρόσδεκτος τῶν ἐνόρκων, καὶ ἡ ματιά τοῦ συναντήθηκε μὲ μιὰ τόσο βαθειὰ καὶ ἀπόκοτη ματιά

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100.000 !

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκαστον γραμματίον ἰσχύον διὰ τὴν κλήρωσιν 31 Μαρτίου 1909

τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΔΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓΑ ΚΕΡΔΟΣ	ἐκ δραχ.	100,000
1 Κέρδος	» »	23,000
1 ἡμίκερδος	» »	10,000
3 Κέρδη	» »	2,000
3 Κέρδη	» »	1,000
418 Κέρδη	» »	100
337 Κέρδη	» »	30
1000 ἐν ὅλῳ κέρδη ἀξίας δραχμῶν.....		223,000

Γραμματία πωλοῦνται. Εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα καὶ λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τὰς ἑραπίδας, εἰς τοὺς σταθμάρχας καὶ στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστὰς τῶν μονοπωλίων καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων πρὸς δραχ. μίαν ἑκαστον γραμματίον, ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων. Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

πὺ πρῶτος ἐκείνος ἀποτράβηξε τὴ δίκη τοῦ. Μὰ πάλι τὴν ξανάφερε μὲ κάποιον φοβέρα... ἀπαντοῦσε τὸν πρῶτο πὺ σὲ τέτοια στιγμή δὲν εἶδεινε ταπεινισμένη. Ὡστόσο ἡ δίκη προχωροῦσε· μιλῶσαν οἱ μάρτυρες καὶ ὁ δικηγόρος τῆς υπεράσπισης. Οἱ ἑνορκιοὶ γινώριζαν τώρα πὺς ὁ κατηγορούμενος εἶταν ἀπὸ κείνους πὺ δὲ γνωρίζουν τὸνομα τοῦ πατέρα τοῦ, πὺ μόλις θυμόνταν τὴ μάνα τοῦ, πὺ ξενιτεύτηκε μικρὸς μαζί μὲ μιὰ ξένη οἰκογένεια στὴν Ἀλεξάνδρεια, καὶ πὺ καὶ λίγο λίγο παρτήθηκε ὡς πὺ ἀνακατώθηκε, μεγαλώνοντας, μὲ κακὰς συντροφίαις. Ἐνας λωποδύτης, πατριώτης τοῦ, θέλησε νὰ ὤρληθῇ ἀπὸ τοῦ νέου τὸν πόθο, νὰ γνωρίσει τὸν πατέρα πὺ τὸν ἀπαρνήθηκε. Εἴταν ἀποθυμιαὶ ζωῆς ἡσυχώτερης, στὴν ἀρχή, ἐγδίκησης, ἐπειτα. Ὁ λωποδύτης τὸν πλάνεσε τάζοντας τοῦ πὺς θὰ τὸν βοηθῇ νὰ τὸν εὐρεῖ. Τὸν ἔφερε στὸν τόπο τοῦ, στὴν Κέρκυρα, καὶ καὶ τοῦτρωγε τὰ λίγα λεφτά τοῦ, ὡς πὺ τοῦ ξεγυμνώθη τὸ πλάνημα.

Ἐνα μάλλωμα ἀκούθησε ἀνάμεσόν τοὺς σὲ μιὰ ταβέρνα, ἐβγάλαν καὶ οἱ δύο τὰ μαχαίρια τοῦ, ὁ κατηγορούμενος, δυνατώτερος, τράβηξε στὸν ἄλλον τρεῖς μαχαίριες, πὺ τὸν εἶχαν θανατερὰ πληγώσει.

Ὁ δικηγόρος τοῦ ὑποστήριξε πὺς ἡ δολερὴ διαγωγή τοῦ λωποδύτη τὸν εἶχαν ἀγριέψει, πὺς εἶχε βγάλει καὶ κείνος μαχαίρι, πὺς ὁ νέος εἶταν ἀναμμένος σὰν εἶδε ψευτισμένη τὴν ἐλπίδα νὰ βρεῖ τὸν πατέρα τοῦ. Καὶ ἀκόμα τοῦδινε δικίον γιὰ τὴν ἔχτρα τοῦ στὸν ἀσπλάγχο ἀπαρνήτη, ἔχτρα ἀσυνήτη, πὺ οἱ ἑνορκιοὶ βλέπαν νὰ ξαναβγαίνει στὰ λίγα λόγια τοῦ νέου.

Κι ὅλοι δείχναν πὺς ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ νέο κατηγορούμενο· ὅλοι τοῦ ἔκαναν κάποιαν ἐρώτησιν. ὅλοι, ἐξὸν ἀπὸ τὸ Φίλιππο Μάριωρα, πὺ σιωπηλὸς κοίταζε, ἄκουε. Καὶ σὲ κάθε ἐρώτησιν, καὶ σὲ κάθε ἀπάντησιν τοῦ νέου, ἐβλεπε κανεὶς νὰ σκοτεινιάζει ἡ ὄψη τοῦ προϊστάμενου τῶν ἐνόρκων. Ἐβγαλε τὸ μαντίλι τοῦ, καὶ ἀφού σκούπισε μὲ αὐτὸ τὰ χρυσὰ γυαλιὰ τοῦ, τῶφερε στὸ ἰδρωμένο τοῦ μέτωπο. Κ' ἔκαμε καὶ αὐτὸς μίαν ἀπὸ τίς ὑστερες ἐρωτήσεις· τὸ χρόνον πὺ ξενιτεύτηκε, τὸνομα τῆς οἰκογένειας πὺ τὸν ἐπῆρε...

Καὶ μὲ τοῦ νέου τὴν ἀπάντησιν, ὁ Μάριωρας δὲν ἐχρειάζονταν νὰ μάθει περσότερα. Ὁ γιὸς τοῦ, ὁ γιὸς τῆς Μαριέττας εἶταν ἐκεῖ, καὶ θεωρώντας τὸν ὁ ἑνορκος ἐξάστισε πὺς δὲν τὸν εἶχε ὡς τὰ τώρα γνωρίσει!

Τὸ φάντασμα πὺ τόσον καιρὸ τὸν τρώμαζε εἶχε ξάφνου ζωντανέψει καὶ στυλωνόνταν μπροστά τοῦ· εἶταν τῆς συνειδήσεως τοῦ ἡ ἀσώπατη φωνὴ πὺ μιλοῦσε τώρα μὲ τὴ φωνὴ τοῦ πρκατημένου παιδιοῦ τοῦ!

Ὁ γιὸς τῆς Μαριέττας, τῆς ξανθῆς ραφιοπούλας, πὺ χαμογελοῦσε στὰ ταξίματά τοῦ, πὺ τὴν ἐδίωξε ἀσπλάγχα, σὰν ἡ φιλοδοξία τοῦ ξύπνησε, καὶ ἡ γυναίκα καὶ τὸ παιδί αὐτὸ εἶταν γιὰ κείνον ἐμπόδιο! Τάχε δλα λογαριάσει... ἐχώρισε τὴ μάνα ἀπὸ παιδί, τὸ παράδωκε σὲ μίαν οἰκογένεια πὺ ἐφευγε γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια... καὶ στὴ Μαριέττα εἶπε ὅτι ἤθελε, τὸν πιστεύει τόσον εὐκολα, καὶ τοῦ ἐκρυβε σχεδὸν καὶ τὸν πόνο τῆς... ὡς τὸ θάνατό τῆς.

Καὶ πέτυχε· ἡ θέση τοῦ ὑψώθηκε· κατάφερε τὸ γάμο πὺ ὀνειρευόνταν. Μὰ τώρα τὸ σκάνταλο τὸν ἐφοβέριζε· γιὸς τοῦ ὁ ἀπέναντί τοῦ κακοῦργος! Φταίτης αὐτὸς μὲ τὴ δειλὴ διαγωγή τοῦ. Πὺς θὰ φανερόνταν στὰ μάτια τοῦ κόσμου; στὰ μάτια τῆς εὐγενικῆς γυναικὸς τοῦ;

Ὅχι, νὰ μὴν τὸ μάθει ποτέ, νὰ μὴν τὸ μάθει κανένας! Ἀνατρίχασε... γιὰ νὰ μὴν τὸ μάθουνε ἄλλο μέσα δὲ θάτανε παρὰ ἡ καταδίκη! Ὁ νιὸς λεύτερος γύρευε, γύρευε, θὰ τὸν εὐρίσκε καὶ θάρχιζε τὴν ἐγδίκησίν τοῦ.

Μὲ πόση χαρὰ θὰ τοῦδινε ὅσα λεφτὰ ἤθελε ἀν ἐφευγε, ἀν παρατιόνταν γιὰ πάντα νὰ μάθει! Μὰ τὸν ἐβλεπε, καὶ τοῦ φαινόταν σὰ βράχος ἀλύγιστος, πὺ δὲ σκεύει παρὰ ἀν τὸν συντρίψεις. Μόνο θὰ ἠτύχαζε ἀν ἐγίνονταν ἄγριος κριτής σ' ἐκείνον πὺ ἔπρεπε νὰ σκούψει μπρὸς ταπεινός, ἀν κατὰστρεφε αὐτὸν πὺ τὸν τρώμαζε, πὺ εἶταν στὰ χρόνια τὰ περασμένα, σὰ στὴν καρδιά τοῦ ἐκύριε μόνον ἡ ἀγάπη, τὸ χαριτωμένο παιδί, στὸ καμπαράκι τοῦ παλιοῦ σπιτιοῦ, πὺ τὸν πλημμύριζε χαρὰ μ' ἕνα γέλιο τοῦ, μ' ἕνα σφαλμένο λογάκι...

Τὸ συλλογίζονταν τίς νύχτες, στὴ μοναξιά τοῦ γραφείου τοῦ, καὶ πιθυμοῦσε νὰ τὸ βρεῖ γιὰ νὰ τὸ συντράμει, καὶ νὰ διορθώσει λίγο τὸ δίκιόν τοῦ στὴ Μαριέττα... πὺ βγήκε κακοῦργος ὁ γιὸς τῆς, πὺ στὴν ψυχὴ δὲν τῆς ἔμοιασε! Τὸν κοίταζε, καὶ ὁ κατηγορούμενος καὶ κείνος τὸν κοίταζε σὰν οἱ ματιές τοῦ νὰ τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση, σὰ νὰ πρόσμενε ἀπὸ αὐτὸν τὴ λευτεριά τοῦ!

Ἡ ἔγνοια γιὰ τὸ ἀδικημένο παιδί, καὶ ὁ φόβος γιὰ τὴν ὑπόληψή τοῦ, τὸν ἀντάρτισαν, δυσκόλεψαν τὴν πνοή τοῦ. Κ' ἡ εἰκόνα τοῦ σπιτιοῦ τοῦ φανερώ-